

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 10Sžk/25/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6020200082
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Mališová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:6020200082.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Mališovej a členov senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a JUDr. Juraja Vališa, LL.M., v právnej veci žalobcu: T. D., narodený XX.XX.XXXX, bytom D. XX/XX, O. V., proti žalovanému (sťažovateľovi): Centrum právnej pomoci, so sídlom Račianska 1523/71, Bratislava, IČO: 37 198 841 o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaZH/2903/2020, ČRZ: 2935/2020 zo dňa 9. januára 2020, konajúc o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/27/2020-64 zo dňa 16.12.2020, takto

rozhodol:

Kasačná sťažnosť sa z a m i e t a .

Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov kasačného konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 24S/27/2020-64 zo dňa 16.12.2020 postupom podľa § 191 ods. 1 písm. e/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného, kancelárie Žiar nad Hronom, č. KaZH/2903/2020 ČRZ 2935/2020 zo dňa 09.01.2020 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd dôvodil, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nebolo v súlade so zákonom, keďže nebolo založené na dostatočne zistenom skutkovom stave.

2. Napadnutým rozhodnutím žalovaný odňal žalobcovi nárok na poskytovanie právnej pomoci, skôr priznanej na poskytnutie právnej pomoci vo veci správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy v konaní vedenom pred krajským súdom pod sp. zn. 24S/96/2018, v dôsledku zistení, že žalobca sa nenachádza v materiálnej núdzi, keďže disponuje finančnými prostriedkami vo výške viac ako trojnásobku priemernej hrubej ročnej mzdy. Žalovanému bol totiž dňa 06.11.2019 doručený podnet na prešetrenie príjmovej - majetkovej situácie žalobcu, z ktorého bolo zrejmé, že bola na bankový účet určený žalobcom dňa 06.09.2019 poukázaná suma vo výške 49.750,40 eura, pričom túto skutočnosť žalobca napriek jeho povinnosti uvedenej v § 13 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“) žalovanému neoznámil. V reakcii na uvedené žalobca doručil žalovanému odpoveď, v ktorej nijako nepoprel, že by mu boli tieto finančné prostriedky vyplatené, avšak uviedol, že jeho finančná situácia sa vôbec nezmenila a k bankovému účtu, na ktorý boli finančné prostriedky poukázané nemá žiadne

oprávnenie. Žalovaný teda rozhodol tak, ako je uvedené vyššie, konštatujúc, že ďalšie poskytovanie právnej pomoci podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. nepovažuje za primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

3. Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku sústredil v prvom rade na posúdenie námietky o nezákonnom postupe žalovaného, ktorý videl v stanovení 8-dňovej lehoty na doplnenie dokladov za účelom prehodnotenia jeho príjmovej situácie. Túto námietku krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú vzhľadom na úpravu obsiahnutú v § 13 ods. 3 zákona č. 327/2005 Z. z., v súlade s ktorou žalovaný lehotu určil. Oprávnená osoba je v zmysle uvedeného ustanovenia povinná na výzvu Centra právnej pomoci preukázať skutočnosti preukazujúce trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci do 8 dní odo dňa doručenia výzvy, ak Centrum právnej pomoci neurčilo dlhšiu lehotu. Žalovaný pritom naplnil aj ďalšiu stanovenú povinnosť a to upozorniť účastníka konania na následky podľa § 14 a § 14a zákona č. 327/2005 Z. z. pre prípad nepreukázania skutočností na trvanie nároku, keď tieto ustanovenia vo výzve odcitoval. Krajský súd nesúhlasil s argumentáciou žalobcu, ktorý trval na tom, že žalovaný mal pri stanovení lehoty postupovať podľa § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., keďže uvedené ustanovenie stanovuje lehotu pre odstránenie väd žiadosti, o čo však v prejednávanej veci nešlo.

4. V ďalšom sa krajský súd zameril na námietku, podľa ktorej bolo napadnuté rozhodnutie žalovaného založené na neexistujúcich skutočnostiach, keďže zistenie žalovaného, že žalobca nepoprel príjem čiastky 49.750,40 eura, je len výkladom textu odpovede žalobcu. Faktom však bolo, že žalobca sa vyhol priamej odpovedi na jednoznačnú požiadavku žalovaného, aby sa vyjadril k skutočnosti, či mu bola vyplatená vyššie uvedená čiastka, keď neuviedol, že mu suma vyplatená bola, ani to, že mu suma vyplatená nebola.

5. Krajský súd z obsahu odpovede žalobcu zistil, že je z nej zrejmé, že žalovaný zisťoval, či u žalobcu došlo k zmene majetkových pomerov. Zároveň bolo z odpovede žalobcu zrejmé, že sa síce priamej odpovedi na to, či prijal plnenie od protistrany vyhol, ani to nepoprel, no vyhlásil, že na jeho strane nedošlo k zmene majetkových pomerov ohľadne jeho práva požadovať právnu pomoc. Krajský súd preto konštatoval, že žalobca mal pravdu, že sa žalovaný týmto tvrdením nezaoberal a rozhodnutie bolo teda vydané predčasne na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Správne orgány sú povinné počas celého konania vykonávať všetky úkony v súlade so zásadami správneho konania obsiahnutými v § 3 Správneho poriadku. Bolo preto povinnosťou žalovaného, aby sa zaoberal predmetným tvrdením účastníka konania, poskytol mu potrebné poučenia o tom, že nestačí skutočnosti tvrdiť všeobecne, že je potrebné uviesť konkrétne skutkové tvrdenia, z ktorých vyplýva záver o tom, že majetkové pomery žalobcu sa nezmenili, resp. že vymožená pohľadávka žalobcu nie je majetkom žalobcu, ktorým by si mohol zabezpečiť využívanie právnej pomoci, a tiež tieto tvrdenia preukázať, inak na ne nemožno prihliadať. Žalovaný na tieto svoje povinnosti rezignoval a tak rozhodol skôr, ako dostatočne zistil skutkový stav na to, aby vec mohol riadne právne posúdiť.

6. Krajský súd skonštatoval, že žalobca doposiaľ nepodal odpovede, z ktorých by bolo možné vyvodiť dostatočné zistenie skutkového stavu týkajúce sa jeho majetkových pomerov. Krajský súd pritom nie je súdom skutkovým a vychádza zo skutkového stavu zisteného a ustáleného v priebehu administratívneho konania. Nebolo preto možné zaoberať sa jeho vyjadreniami uvedenými v replike týkajúcimi sa jeho nezmenených majetkových pomerov. Malo byť úlohou žalovaného, aby sa týmito tvrdeniami v ďalšom konaní zaoberal a pokiaľ budú žalobcom preukázané, tak právne posúdil a rozhodol.

7. Záverom zdôraznil, že žalovaný nezaložil napadnuté rozhodnutie na tom, že by žalobca v stanovenom období prekračoval stanovené príjmy, ale na tom, že má majetok, ktorý postačuje na úhradu nákladov na právne služby. Z obsahu administratívneho spisu však nevyplýva, že by bolo zisťované, či čiastka vyplatená žalobcovi predstavuje pre žalobcu príjmy podľa § 7 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., alebo išlo o príjmy, ktoré sa za príjem podľa tohto zákona nepovažujú, teda náhradu škody. V tom prípade by sa čiastka prijatá ako náhrada škody považovala iba za majetok a je potrebné posúdiť, či ide o majetok, z ktorého možno zabezpečiť využívanie právnych služieb.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

8. Voči uvedenému rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť žalovaný (ďalej aj „sťažovateľ“) z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP, navrhujúc rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

9. Sťažovateľ sa nestotožnil so závermi krajského súdu, pretože svoje napadnuté rozhodnutie vydal na základe zistených a preukázaných skutočností a rozhodoval v zmysle príslušných stanovení zákona č. 327/2005 Z.z. v spojení s príslušnými ustanoveniami zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok). Zároveň zdôraznil, že ako štátna organizácia musí dbať na to, aby finančné prostriedky štátu boli vynakladané hospodárne, musí dôsledne vyhodnocovať, či fyzické osoby žiadajúce o právnu pomoc alebo ktorým sa už právna pomoc poskytuje boli naozaj sociálne odkázané, pričom zároveň musí dbať na to, aby nedochádzalo k zneužitiu právnej pomoci neoprávnenými osobami. V tejto súvislosti je preto na pováženie, či si krajský súd naozaj myslí, že žalobca, ktorý prijal peňažnú sumu vo výške 49.750,40 eura je sociálne odkázanou osobou.

10. Sťažovateľ upriamil pozornosť aj na vyjadrenia žalobcu nachádzajúce sa v inom administratívnom spise (spise manželky žalobcu), z ktorých vyplýva, že žalobca komunikuje so svojimi právnikmi, čo vzbudzuje ďalšie pochybnosti o jeho sociálnej odkázanosti.

11. Ďalej zdôraznil, že žalobcovi poskytoval spolu s každým pozitívnym rozhodnutím poučenie, v ktorom bol upozornený na povinnosť mu ustanovenú v § 13 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z., ako aj následky jej nesplnenia. Aj napriek uvedenému si žalobca svoju povinnosť nesplnil so svojím odôvodnením jeho opomenutia, že prijatie finančných prostriedkov nepovažoval za relevantné. Sťažovateľ dal žalobcovi po obdržaní podnetu príležitosť, aby sa mohol vyjadriť, pričom ho zároveň poučil ako bude postupovať za predpokladu, že sa nevyjadrí, ako aj v prípade, že vyjde najavo, že sa jeho majetkové pomery zmenili. Žalobca teda mal možnosť vyvrátiť prípadné nepravdivé tvrdenia v podnete. Žalobca bez ďalšieho len sám konštatoval, že sa jeho majetkové pomery nezmenili a preto musel sťažovateľ rozhodnúť na základe zadovážených dôkazov. Dôkazné bremeno preukázania splnenia zákonných podmienok poskytovania právnej pomoci je pritom na žalobcovi a nie na sťažovateľovi. Sťažovateľ nie je orgán činný v trestnom konaní a nemá také penzum vyšetrovacích kompetencií, pri rozhodovaní vychádza zo skutkového stavu, ktorý je mu zrejmý zo správneho spisu a teda predovšetkým z tvrdení žalobcu, ako aj z ďalších dôkazov doložených do spisu. Žalobca pritom nijak nespochybnil prijatie finančných prostriedkov a nespomenul žiadne dispozičné obmedzenie. Zo spisu bolo jednoznačne zrejmé, že finančné prostriedky vo výške 49.750,40 eura prijal (ich prijatie nepoprel) a nevznikla žiadna pochybnosť o tom, že je na jeho uvážení, ako s nimi bude disponovať.

12. Sťažovateľ argumentoval, že sa nemôže stotožniť s názorom krajského súdu, podľa ktorého bol povinný skúmať využitie nadobudnutých finančných prostriedkov a brať do úvahy iba zostatkový stav z celkovej sumy, ktorú žalobca obdržal. Jednak nie je výška prijatých finančných prostriedkov v porovnaní s inými klientami sťažovateľa bežná a okrem toho, posudzovanie výdavkov by bolo diskriminačné vo vzťahu k žiadateľom, ktorým sťažovateľ nezohľadňuje ani len exekučné zrážky (ktoré bývajú kľúčnou čiastkou). Sťažovateľ pri vyhodnocovaní materiálnej núdze postupuje v súlade s § 7 ods. 3 zákona č. 327/2005 Z.z. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že o tom, či osoba je alebo nie je v materiálnej núdzi sa nezapočítavajú vyššie uvedené príjmy, ostatné príjmy sa všetky započítavajú. Preto nie je možné tvrdiť, že sťažovateľ nedostatočne zistil skutkový stav v tom smere, či žalobca je osobou v materiálnej núdzi.

13. Záverom dodal, že žalobca skôr neupozornil na svoje záväzky voči deťom, či záväzky rozhodné pre jeho existenciu a tieto spomenul až v konaní pred súdom. Ani v opačnom prípade, keby vyššie uvedené skutočnosti zmienil, by nebol dôvod, aby sťažovateľ nechal finančné prostriedky do úvahy.

14. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobca nesúhlasil s argumentáciou sťažovateľa a jeho konanie označil za zmatečné a nelogické.

III.

Konanie na kasačnom súde

15. Prejednávaná vec bola dňa 07.06.2021 predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky - ako súdu príslušnému na konanie a rozhodnutie - podľa právnej úpravy účinnej k danému dňu. Na Najvyššom súde Slovenskej republiky bola vec náhodným výberom pridelená na rozhodnutie senátu 10Sžk - sp.

zn. 10Sžk/25/2021. S účinnosťou od 1. augusta 2021 (§ 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) začal svoju právomoc vykonávať Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, pričom k tomuto dňu prešiel z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky výkon súdnictva vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (čl. 154g ods. 4 a 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejedávaná vec bola preto zo zákonných dôvodov podľa predchádzajúcej vety náhodným výberom pridelená na rozhodnutie kasačného senátu 4S Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia pod pôvodnou spisovou značkou.

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný preskúmal rozsudok správneho súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 SSP), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 2 písm. a/ SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 a ods. 2 SSP), vo veci v zmysle § 455 SSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

17. Úlohou kasačného bolo posúdiť správnosť právnych záverov krajského súdu, ktorý po preskúmaní rozhodnutia žalovaného dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovaného nebolo v súlade so zákonom, keďže nebolo založené na dostatočne zistenom skutkovom stave, v dôsledku čoho ho zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

18. Pre účely rozhodovania vo veci sa kasačný súd v stručnosti oboznámil aj s administratívnym spisom, z ktorého považoval za preukázaný nasledovný skutkový stav relevantný pre súdenú vec:

- Žalovaný rozhodnutím čsp. KaZH/7554/2018 Č.RZ:45184/2018 zo dňa 29. marca 2018 priznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy v konaní vedenom pred Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 24S/96/2018;
- Žalovanému bol dňa 06.11.2019 doručený podnet Stavebného bytového družstva, Pod Donátom 3, 965 01 Žiar nad Hronom, o zmene majetkových pomerov žalobcu v dôsledku prijatia peňažnej čiastky vo výške 49 750,40 eura ako čiastočného výsledku sporu vedeného pred Okresným súdom Žiar nad Hronom po sp. zn. 8Cb/359/2000;
- Žalovaný výzvou zo dňa 08.11.2019 vyzval žalobcu, aby sa za účelom preverenia jeho majetkovej situácie vyjadril k podnetu Stavebného bytového družstva a aby predložil výpisy pohybov na bankovom účte konkrétneho čísla vedeného vo I. V. za rok 2019;
- Žalobca v reakcii na výzvu zaslal žalovanému vyjadrenie, v ktorom uviedol, že jeho finančná situácia sa vôbec nezmenila v takom význame, aby to malo reálny vplyv na žalobcovo oprávnenie žiadať a prijímať podľa zákona č. 327/2005 Z.z. už priznané právo na poskytnutie právnej pomoci a že výpis z predmetného účtu nemôže poskytnúť;
- Na to žalovaný vydal napadnuté rozhodnutie.

IV.

Právne názory kasačného súdu, súvisiaca právna úprava

19. Podľa § 6 ods. 1, písm. a) zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (1) Fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom.

20. Podľa § 7 ods. 2, písm. a) zákona č. 327/2005 Z. z., Za príjem podľa tohto zákona sa považujú aj a) príjmy oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu, okrem prijatých náhrad škôd, náhrad nemajetkovej ujmy, plnenia z poistenia majetku a plnenia z poistenia zodpovednosti za škodu okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu zdaniteľného príjmu.

21. Podľa § 14 ods. 1 písm. b) zákona č. 327/2005 Z. z., Centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci, ak sa v priebehu poskytovania právnej pomoci zistí, že oprávnená osoba sa nenachádza v materiálnej núdzi; ustanovenie § 6b tým nie je dotknuté

22. Podľa § 3 ods. 1,2,4,5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) (ďalej len „Správny poriadok“)

(1) Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

(2) Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

(4) Správne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmierne vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

(5) Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

23. Podľa § 32 ods. 1/ Správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

24. Podľa § 46 Správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

25. Kasačný súd preskúmal rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu a konanie mu predchádzajúce, a to najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe, a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, pričom dospel k záveru, že nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku.

26. Dôvod odňatia poskytovania právnej pomoci bol v napadnutom rozhodnutí vymedzený podľa § 14 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z., teda, že sa v priebehu poskytovania právnej pomoci zistilo, že žalobca sa už nenachádza v materiálnej núdzi. Sťažovateľ nezaložil rozhodnutie na dôvode vymedzenom v § 14 ods. 1 písm. e/ citovaného zákona, teda, že by žalobca nevyhovel výzve Centra podľa § 13 ods. 3 zákona č. 327/2005 Z. z. na preukázanie skutočností preukazujúcich trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci.

27. Z vyššie prezentovaného ustáleného skutkového stavu vyplýva, že sťažovateľ vychádzal z premisy, že podnet, obsahom ktorého bolo oznámenie o zmene majetkových pomerov žalobcu v dôsledku vyplatenia čiastky vo výške 49.750,40 eura, obsahuje pravdivé tvrdenia. Takéto závery vyplývajú aj z kasačnej sťažnosti, v ktorej argumentoval, že poskytol žalobcovi možnosť vyvrátiť prípadné nepravdivé tvrdenia v podnete, no zároveň konštatoval, že dôkazné bremeno o tvrdeniach namietajúcich opak, spočíva na ňom. Z uvedeného je zároveň zrejmé, že sťažovateľ založil závery o majetkových pomeroch žalobcu iba na základe domnienok, že v dôsledku prijatia peňažnej čiastky (ktorej vyplatenie žalobca nepotvrdil ani nevyvrátil) došlo ku zmene jeho majetkových pomerov v takom rozsahu, že bol daný dôvod na odňatie poskytovania právnej pomoci. Krajský súd preto správne konštatoval v bode 29. napadnutého rozsudku, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané predčasne na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu. Na veci nič nemení ani námietka sťažovateľa, že ten má vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a tým, že nie je orgánom činným v trestnom konaní, nemá taký rozsah vyšetrovacích kompetencií a preto vychádza zo skutkového stavu, ktorý je mu zrejmý zo správneho spisu, teda predovšetkým z vyjadrení žalobcu. Z tohto tvrdenia sa kasačnému súdu javí

práve opačný záver, ako sa snažil nastoliť sťažovateľ, a teda, že ten mal po obdržaní odpovede od žalobcu, z ktorej jednoznačne nevyplývajú údaje, na základe ktorých by si mohol založiť závery o majetkových pomeroch žalobcu, vyzvať ho (tak ako už koniec koncov konštatoval aj krajský súd), aby uviedol konkrétne skutkové tvrdenia, z ktorých vyplynie záver o jeho majetkových pomeroch, resp., že vymožená pohľadávka žalobcu nie je majetkom žalobcu, ktorým by si mohol zabezpečiť využívanie právnej pomoci a tiež tieto tvrdenia preukázať, inak na ne nebude prihliadať.

28. Kasačný súd nespochybňuje argumentáciu sťažovateľa vo vzťahu k jeho povinnosti dbať na to, aby finančné prostriedky štátu boli vynakladané hospodárne a neboli zneužívané neoprávnenými osobami, no táto povinnosť je spojená s jeho povinnosťou náležite zistiť skutkový stav, ktorý je rozhodujúci preto, aby mohol vôbec vysloviť záver o zneužívaní poskytovania právnej pomoci v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z.

29. V citovanej právnej úprave ustanovenej v § 14 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z. zákonodarca zveril do právomoci žalovaného skúmať okolnosti, či žiadateľ, ktorému bola poskytnutá právna pomoc v spore, v ktorom žiadal o jej poskytnutie, naďalej spĺňa zákonné podmienky poskytnutia takejto právnej pomoci, a to počas celého procesu poskytovania právnej pomoci, priznanej právoplatným rozhodnutím. V konaní o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ako aj v konaní o jeho odňatie postupuje sťažovateľ v súlade s ustanoveniami Správneho poriadku, a preto je jeho povinnosťou pre zistenie skutočného stavu veci si zadovážiť relevantné podklady pre vydanie rozhodnutia, pričom postupuje v súčinnosti s oprávnenou osobou. Pri posudzovaní splnenia alebo nesplnenia podmienok pre odňatie nároku na poskytovanie právnej pomoci z dôvodu v zmysle § 14 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z.z. je povinnosťou sťažovateľa dôsledne, starostlivo a v súlade s účelom zákona č. 327/2005 Z.z. skúmať, či sa oprávnená osoba aj naďalej nachádza v materiálnej núdzi. Naplnenie dôvodov odňatia poskytovania právnej pomoci je teda žalovaný povinný zistiť náležite a nie len formálnym splnením postupu, ktorý mu ukladá zákon. Ak už raz boli majetkové pomery žalobcu preukázané s výsledkom, že ten sa nachádza v materiálnej núdzi, nemožno tieto závery (aj keď s odstupom času) meniť len v dôsledku indícií, podľa ktorých sa sťažovateľovi javí, že sa jeho majetkové pomery zmenili.

30. Prijatím záveru o správnom postupe sťažovateľa by sa za správny označil taký postup, ktorý by mal za následok odňatie poskytovania právnej pomoci oprávnenej osobe už iba na základe podnetu, o ktorom sa sťažovateľ domnieva, že je dôvodný a to bez skutočného šetrenia majetkových pomeroch. Kasačný súd zdôrazňuje, že žalovaný ako dôvod odňatia práva na poskytovanie pomoci vymedzil práve s ohľadom na zmenu jeho majetkových pomeroch podľa § 14 ods. 1 písm. b/ zákona č. 327/2005 Z. z.

31. Krajský súd v bode 31. napadnutého rozsudku navyše správne upriamil pozornosť na povahu prijatej čiastky, teda, či ju možno považovať za príjem na účely preukázania hmotnej núdze alebo za majetok v súvislosti s ktorým potom treba zodpovedať otázku, či z neho možno zabezpečiť využívanie právnych služieb. Je zrejmé, že sťažovateľ nemá túto otázku jednoznačne vysporiadanú, pretože jeho argumenty v napadnutom rozhodnutí, vyjadreniach podaných v predmetnom konaní, ako aj v samotnej kasačnej sťažnosti sú rozporné. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti síce namieta, že čiastku posudzoval podľa § 7 ods. 3 zákona č. 327/2005 Z.z., resp. z pohľadu, či čiastka tvorí nezapočítateľný príjem, no opomenul zohľadniť úpravu obsiahnutú v § 7 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona, ktorý uvádza, že za príjmy sa považujú aj príjmy oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu, okrem prijatých náhrad škôd, náhrad nemajetkovej ujmy, plnenia z poistenia majetku a plnenia z poistenia zodpovednosti za škodu okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu zdaniteľného príjmu. Nie sú potom správne argumenty sťažovateľa, že iba v § 7 ods. 3 zákona č. 327/2005 Z.z. sú vymedzené príjmy, ktoré sa pri posudzovaní materiálnej núdze nezapočítavajú. Kasačný súd sa preto plne stotožňuje so závermi prijatými krajským súdom v tejto otázke.

32. Vychádzajúc z uvedeného a vzhľadom na to, že vznesené kasačné námietky neboli spôsobilé na zrušenie napadnutého rozsudku krajského súdu, Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný, kasačnú sťažnosť v zmysle § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

33. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti nárok na náhradu trov tohto konania priznal postupom podľa § 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP. V zmysle § 175 ods. 2 SSP v spojení s dôvodovou

správou k § 467 SSP (teleologický výklad) o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením krajského súdu.

34. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte jednomyseľne (§ 139 ods. 4 SSP), t. j. pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.